

Mali rječnik govora Gornje Stubice

Herceg, Lorena

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:724850>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-29**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Lorena Herceg

Mali rječnik govora Gornje Stubice

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, veljača, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Lorena Herceg

Mali rječnik govora Gornje Stubice

Završni rad

Mentor rada: prof. dr. sc. Đuro Blažeka

Čakovec
Veljača, 2024.

1. Izjava o izvornosti završnog rada

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

Vlastoručni potpis

SADRŽAJ

SAŽETAK	5
SUMMARY	6
1. UVOD	7
2. OPĆINA GORNJA STUBICA	8
2.1. <i>GEOGRAFSKI POLOŽAJ</i>	8
2.2. <i>POVIJEST GORNJE STUBICE</i>	9
2.3. <i>DVORAC ORŠIĆ</i>	11
2.4. <i>MUZEJ SELJAČKIH BUNA</i>	12
2.5. <i>SPOMEN PARK RUDOLFU PEREŠINU</i>	12
3. JEZIČNE KARAKTERISTIKE GORNJE STUBICE	13
3.1. <i>HRVATSKI STANDARDNI JEZIK</i>	13
3.2. <i>NARJEČJA I DIJALEKTI U HRVATSKOM JEZIKU</i>	14
3.3. <i>GERMANIZMI U HRVATSKOM JEZIKU I GORNJOSTUBIČKOM KRAJU</i>	15
3.4. <i>HUNGARIZMI U HRVATSKOM JEZIKU</i>	16
3.5. <i>MALI RJEČNIK GOVORA GORNJE STUBICE</i>	17
4. LITERATURA	44

SAŽETAK

Gornja Stubica mala je općina površine 50 km², koja se smjestila ispod obronaka park - šume Medvednica te se prostire s južnim rubom Krapinsko – zagorske županije. Gornja Stubica uz sebe veže i 20-ak manjih sela, pri čemu, prema zadnjim podacima stanovništva iz 2021. godine, broji 4622 stanovnika. Gornja je Stubica vrlo poznata po povijesnim osobama te spomenicima i znamenitostima. Jedna od većih blagodati koje se u njoj nalaze jesu Crkva svetog Jurja te Gupčeva lipa koja se nalazi tik do Crkve te je jedini “živi” svjedok seljačke bune iz 1573. godine. Osim što crkva nosi ime “Crkva svetog Jurja”, to je ujedno i ime župe gronjostubičanaca, stanovnika Gornje Stubice.

Osim navedenih znamenitosti, vrijedi spomenuti, ne manje bitan, Spomenik Matije Gupca, hrvatskog vođe seljačke bune, koji je podignut u perivoju Dvorca Oršić u kojem se ujedno nalazi i Muzej seljačkih buna. Još jedan važan spomenik za Gornju Stubicu jest spomenik Rudolfu Perešinu, pilotu Hrvatskog ratnog zrakoplovstva te stožernom brigadiru, u sklopu čega se nalazi konzervirani borbeni zrakoplov tipa “MIG - 21” postavljen na metalni nosač.

Govor Gornje Stubice čisto je kajkavsko narječje prema zamjenici kaj koja se vrlo često koristi u kajkavskom narječju, a ujedno i Gornjoj Stubici. Kajkavsko se narječje obično dijeli u 6 dijalekata: zagorsko-međimurski, turopoljsko-posavski, križevačko-podravski, prigorski, donjosutlanski i goranski. Zagorsko-međimurski karakterističan je za ovaj gornjostubički kraj. U ovom radu pobliže su prikazana obilježja govora u Gornjoj Stubici. Koliko je široko govorno područje prikazano je u djelu “Mali rječnik kajkavskog govora stubičkog kraja”, koji je ujedno i ključni dio u sastavljanju ovog završnog rada.

Ključne riječi: Gornja Stubica, kajkavsko narječje, obilježja govora Gornje Stubice,

SUMMARY

Gornja Stubica is a small municipality with an area of 50 km², which is located under the slopes of the Medvednica park-forest and extends along the southern edge of the Krapina-Zagorje County. Gornja Stubica also has around 20 smaller villages, with a population of 4,622 according to the latest population data from 2021. Gornja Stubica is very famous for its historical figures, monuments and landmarks. One of the greatest blessings that can be found in it are the Church of St. George and the Gupčeva lime tree, which is located right next to the church and is the only "living" witness to the peasant revolt of 1573. In addition to the crvka being named "Church of St. George", it is also the name of the parish of Gronjostubičani. In addition to the aforementioned sights, it is worth mentioning, no less important, the Monument to Matija Gupca, the Croatian leader of the peasant revolt, which was erected in the garden of the Oršić Castle, which also houses the Museum of the Peasant Revolt. Another important monument for Gornja Stubica is the monument to Rudolf Perešin, a pilot of the Croatian Air Force and a staff brigadier, within which there is a preserved "MIG - 21" fighter plane mounted on a metal support.

The speech of Gornja Stubica is pure Kajkavian dialect according to the pronoun kaj, which is very often used in the Kajkavian dialect, and at the same time Gornja Stubica. The Kajkavian dialect is usually divided into 6 dialects: Zagorje-Međimurje, Turopolje-Posavje, Križevačko-Podravje, Prigorje, Donjosutlanje and Goranje. Zagorje-Međimurje is characteristic of this region of Gornjostubic. In this paper, the features of speech in Gornja Stubica are presented in more detail. How wide the speaking area is shown in the work "Small dictionary of the Kajkavian speech of the Stubica region", which is also a key part in compiling this final work.

Key words: Gornja Stubica, Kajkavian dialect, features of speech of Gornja Stubica,

1. UVOD

Krapinsko-zagorska županija u kojoj se i nalazi mjesto Gornja Stubica, kao svaka županija, posebna je po svojem načinu govora i specifičnostima koje se u njemu nalaze. Vrlo se malo govori i piše o ovakvom tipu istraživanja kajkavskih riječi, stoga je, cilj ovog rada, prvenstveno očuvati i njegovati kajkavsko narječje, a posebice govor i riječi Gornje Stubice.

Kako bi se stekao dojam vrijednosti kajkavskog narječja i govora Gornje Stubice, u ovome su radu, također, navedene i istaknute povijesne i općenite činjenice ovog malog kraja, a koje kao takve utječu na sam govor.

Kako i sama još uvijek živim u ovom malom mjestu Hrvatskog zagorja, potaknuta kolegijem "Kajkavsko jezično blago", odlučila sam se dotaknuti svojeg mjesta stanovanja te mu posvetiti ovaj rad u znak očuvanja i davanja važnosti njegovanja kajkavskog narječja koje je, u ovom mjestu, vrlo zastupljeno i podosta korišteno. U početku ovog seminarskog rada obratit ću pozornost na položaj ovog malog, ali s druge strane velikog mjesta, zatim ću se ukratko dotaknuti povijesti, znamenitosti te osoba po kojima se ovaj kraj ističe i po kojima je poznat. Uz pomoć obitelji, ponajviše djedova i baka, potrudila sam se i prikupila preko 100 kajkavskih riječi koje su se koristile u njihovo vrijeme, ali nisu ušle u zaborav te se, poneke, koriste i njeguju još i danas.

Gornja Stubica, sama po sebi nije veliko mjesto, no dakako da njezini stanovnici prenose kajkavske riječi jedni na druge te, tako doista, pridodaju veliku važnost svojem govoru i narječju. Ponajviše vrijedi spomenuti kako se, nitko od stanovnika, ne srami svojeg govora i narječja kojim se služe; što je najbolji i najljepši način zahvalnosti prema tradiciji i baštini ovoga kraja.

U izradi ovog rada koristim se ponajviše djelom "Mali rječnik govora Gornje Stubice" koji je od velike pomoći u istraživanju kajkavskih riječi.

2. OPĆINA GORNJA STUBICA

2.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ

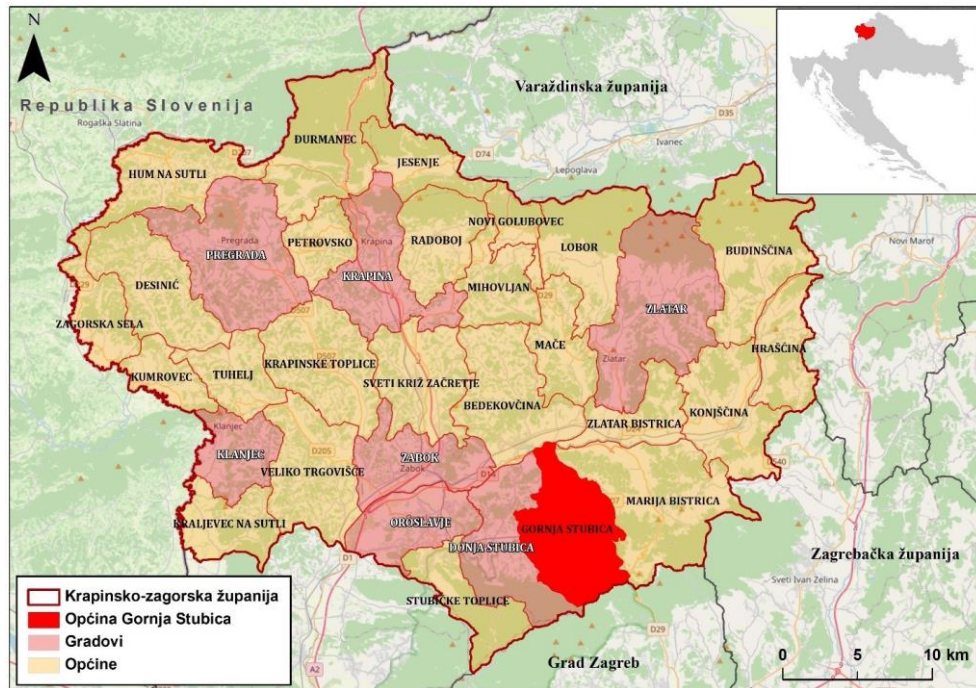
Gornja Stubica malo je mjesto, odnosno općina, u Hrvatskom zagorju te samim time pripada Krapinsko-zagorskoj županiji. Općina Gornja Stubica smjestila se pod sjevernim obroncima park-šume Medvednica te se dalje prostire južnim rubom Krapinsko-zagorske županije. Na istoku graniči s Općinom Marija Bistrica, na sjeveroistoku s Općinom Zlatar Bistrica, na zapadu s Gradom Donja Stubica, na sjeveru s Općinom Bedekovčina te na jugu s Gradom Zagrebom.

Iako se čini dosta malim mjestom, prostire se površinom od 50 km², što čini 4,01 % ukupne površine Županije; pri čemu, prema zadnjem popisu, ima 4633 stanovnika.

Gornje Stubice raspoređeno je u 20-ak sela koje spadaju u njezinu površinu, a to su: Banšćica, Brezje, Dobri Zdenci, Dubovec, Gornja Stubica, Gusakovec, Hum Stubički, Jakšinec, Karivaroš, Modrovec, Orehova Gorica, Pasanska Gorica, Repićevo Selo, Samci, Sekirevo Selo, Slani potok, Sveti Matej, Šagudovec, Vinterovec, Volavec.

Površinom najveće naselje je Sveti Matej sa 7,07 km² površine, odnosno 14,34 % od ukupne površine Općine. Najmanje po veličini je naselje Sekirevo Selo površine 0,29 km². Sjedište Općine je naselje Gornja Stubica.

Općina Gornja Stubica ima klimu kontinentalno-humidnog tipa što znači da su ljeta umjereno topla čak i dosta kišovita i hladne zime. Odlikuje ju bogata povijesna baština i zaštićena priroda, sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

Slika 1. Geografski položaj Gornje Stubice

2.2. POVIJEST GORNJE STUBICE

Gornja Stubica, iako je malo mjesto, iza sebe nosi podosta povijesnih događaja i osoba. Prije svega, vrlo je važno spomenuti Župu sv. Jurja koja se prvi put spominje 1209. godine u povelji kralja Andrije II. Arpadovića iz 1209. Godine., te crkvu sv. Jurja Mučenika čiji je zaštitnik sv. Juraj, kojeg se smatra zaštitnikom mnogih područja, a posebno se smatra zaštitnikom zaraznih bolesti, opasnosti na moru, ratu, pred sudom i uopće u svim životnim opasnostima. Također, zaštitnik je zemlje, usjeva, zelenila (zeleni Juraj), stoke (posebno konja), zaštitnik je pastira, ratara, križara, vojnika i svih obrta vezanih uz ratovanje.

Odmah neposredno uz Župnu crkvu, nalazi se Gupčeva lipa, stara 400 godina te se smatra zaštićenim objektom prirode te jedinim živim svjedokom seljačke bune iz 1573. godine. Ispod njezinih grana je, prema narodnoj predaji, seljački vođa Ambroz (Matija) Gubec, prema kojem je i dobila ime, okupljao svoje istomišljenike i ustanike. Lipa je značajna i kao povijesni spomenik, tako je 1957. godine proglašena spomenikom prirode i stavljena pod zaštitu države te je zaštićeni spomenik kulture. Prije nekoliko godina, točnije 2007. godine, odrezano je 50-ak grančica sa stabla te su zasađene u obliku sadnica kako bi se osiguralo razmnožavanje jedinog živog svjedoka Seljačke bune.

Slika 2. Gupčeva lipa

Slika 3. Crkva sv. Jurja Mučenika

U samom centru Gornje Stubice, smjestio se trg sv. Jurja, gdje se nalazi već obnovljena kapelica sv. Ivana Krstitelja, izgrađena u baroknom stilu iz 18. stoljeća. U blizini trga, nalazi se park koji je, 24. lipnja 2004. godine, otvoren u čast Rudolfu Perešinu te se i danas tako zove; Spomen park Rudolfu Perešinu. U parku nalazi se pilotova statua i konzervirani MIG-21 koji je došao iz remontnog zavoda u Velikoj Gorici.

2.3. DVORAC ORŠIĆ

Dvorac Oršić barokni je dvorac kojeg su, sredinom 1753. Godine, dali sagraditi grof Krsto II. Oršić (1718. – 1782.), član plemićke obitelji Oršić i njegova supruga Josipa, rođena Zichy. Sagrađen je u obliku slova L, a bočno (zapadno) krilo nekada se nastavljalo na utvrdu Samci iz 15. stoljeća čiji su ostaci i danas vidljivi ispred dvorca.

Do 1924. godine, bio je privatna rezidencija, nakon čega su ga napustili posljednji članovi obitelji Oršić te ga kupuje gornjostubička seljačka zadruga. Od 1945. do 1970. godine, dio prostorija dvorca služio je kao osnovna škola. Nakon 1942. Godine, nazvan je Gupčevim domom, iako nema izravne veze sa Seljačkom bunom. Krajem 60.-ih i početkom 70.-ih godina 20. stoljeća dvorac kreće u obnovu te je u njemu 1973. godine otvoren Muzej seljačkih buna.

Slika 4. Dvorac Oršić

2.4. MUZEJ SELJAČKIH BUNA

Muzej seljačkih buna s monumentalnim Augustinčićevim Spomenikom Seljačkoj buni i Matiji Gupcu 14. listopada 1973. godine otvoren je povodom obilježavanja 400. obljetnice Seljačke bune. Danas se nalazi u obnovljenom baroknom dvorcu Oršić. Do 1993. godine bio je dio Muzeja Hrvatskog zagorja. U njemu je, danas, stalni postav podijeljen u tri dijela; u prvome (središnjem) dijelu nalazi se postav o razvoju feudalizma u Hrvatskom zagorju, a koji je otvoren 2002. godine na katu dvorca. Zatim, kapela u kojoj je sačuvan i smješten stalni postav sakralne umjetnosti Hrvatskog zagorja te podrum vinogradarstva. Muzej kao takav, svake godine redovito održava izložbe koje su u početku bile likovnog, etnografskog, povijesnog, arheološkog i kulturnog sadržaja. Kasnije, od 1978. godine, Muzej svake treće godine organizira manifestacije “Trijenale zagorskog suvenira”, kasnije nazvanog “Sajam zagorskog suvenira”.

2.5. SPOMEN PARK RUDOLFU PEREŠINU

Rudolf Perešin, heroj Domovinskog rata i jedan od najpoznatijih bojnih pilota, rodio se 25. ožujka 1958. Godine u malom mjestu Gornje Stubice, Jakšincu. Javnosti je postao poznatiji kada je u letu između Alpa i oblaka, u borbi s jugoslavenskom vojskom, napravio podvig te svojim zrakoplovom MIG-21, sletio u zračnu luku u Austriji, pri čemu je izjavio riječi koje se i dan danas pamte: “Ja sam Hrvat, ne mogu i neću pucati na svoj narod!”.

Povratkom u svoju zemlju, pridružuje se Hrvatskoj vojsci te ujedno postaje i zapovjednik. Pogiba 2. svibnja 1995. godine, na drugi dan akcije “Bljesak”, kada je njegov zrakoplov pogođen od strane neprijatelja. Njegovi posmrtni ostaci vraćeni su u domovinu tek 4. kolovoza 1997. godine, dok je 15. rujna iste godine, sahranjen na Mirogoju u Aleji hrvatskih branitelja. U njegovu čast, 24. lipnja 2004. godine, otvoren je Spomen park „Rudolf Perešin“ u kojem se nalazi pilotova statua i konzervirani MIG-21 koji je došao iz remontnog zavoda u Velikoj Gorici.

Slika 5. Spomen park Rudolfu Perešinu

3. JEZIČNE KARAKTERISTIKE GORNJE STUBICE

3.1. HRVATSKI STANDARDNI JEZIK

Hrvatski jezik obuhvaća sva jezična područja, narječja u gradskim govorima te narječjima samog hrvatskog standardnog jezika. Omogućuje stanovnicima svih mjesta lakšu komunikaciju i razumijevanje. Najvažnije i najglavnije obilježje hrvatskog standardnog jezika jest da je normiran, tj. uređen pravopisom i gramatikom te normativnim rječnikom. Standardni je jezik vrlo stabilan u vremenu, no često se mijenja se zbog izvanjezične potrebe za imenovanjem i upotrebom novih riječi; prema tome, nastaju historizmi i arhaizmi.

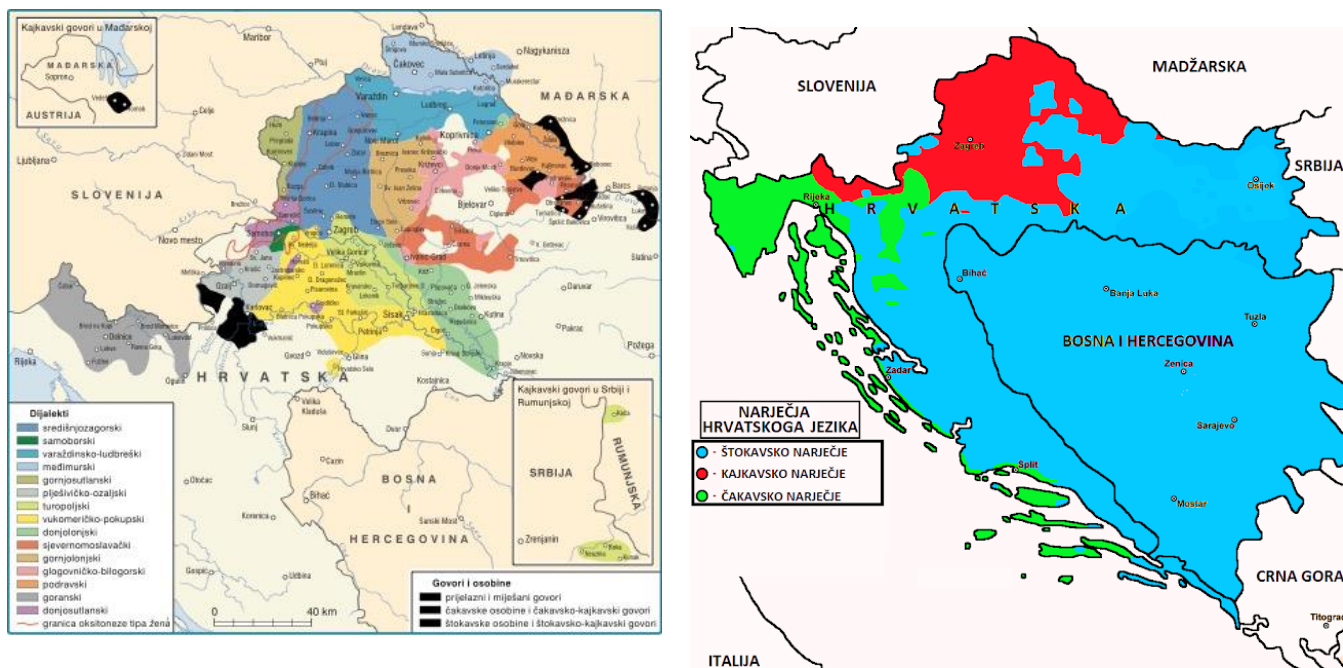
Historizmi su riječi koje su nestale iz upotrebe zato što su nestali predmeti koje su označavali, dok su arhaizmi riječi koje su nestale zbog unutarjezičnih razloga, odnosno koje su promijenile svoj oblik ili značenje. Standardni je jezik višefunkcionalan zbog čega obuhvaća više funkcionalnih stilova te tri narječja: čakavsko, štokavsko i **kajkavsko**. Hrvatska se narječja zatim dalje dijele na dijalekte koji čine mjesni govor nekog područja te se svaki međusobno razlikuje. Osim mjesnog govora, postoji i zavičajni govor koji se koristi u pojedinom zavičaju.

3. 2. NARJEČJA I DIJALEKTI U HRVATSKOM JEZIKU

U disciplini proučavanja dijalekata i narječja jezika, hrvatski jezik obuhvaća 3 narječja koja su dobila svoj naziv prema upitnoj zamjenici; čakavsko (ča?), štokavsko (što?) te kajkavsko (kaj?). Gornja Stubica ističe se specifičnim govorom kojega njezini stanovnici koriste. Stanovnici ovoga mjesta razlikuju se od ostalih po svojem mjesnom govoru te prema tome možemo reći da sva okolna mjesta imaju svoje različite mjesne govore.

Na tome se području, jednako kao i duž cijele Krapinsko-zagorske županije, ponajviše koristi kajkavsko narječje. Stubički se govor, prema dijalektologu Stjepanu Ivšiću, može svrstati u skupinu zagorsko-međimurskog dijalekta, a s druge strane, prema dijalektologu Miji Lončariću, u skupinu dijalekata središnjeg zagorja. Iako je gornjostubički govor jednak za sva okolna mjesta, nigdje ne piše da se poneki izrazi ili riječi drugačije govore ili koriste.

Bez obzira na neke od razlika, vjerujem kako su gornjostubičanci, kako mi nazivamo stanovnike Gornje Stubice, vrlo ponosni na ono što jesu i čime se predstavljaju, a upravo je kajkavsko narječje i mjesni govor jedno od toga. Za svakoga je stanovnika Gornje Stubice njegov govor nezamjenjiv, istinski i najvrjedniji te ga se nitko od njih ne srami.

Slika 6. Narječja hrvatskog jezika

Zbog već spomenute specifičnosti gornjostubičkog kraja i njegovog govora, nastalo je djelo pod nazivom “Mali rječnik kajkavskoga govora stubičkoga kraja”. Djelo je nastalo u mjestu nadomak Gornje Stubice, Donjoj Stubici, gdje su ga, uz vodstvo mentorice i knjižničarke Danice Pepelko koja uvelike poznaje kajkavski govor, izradili učenici Osnovne škole Donja Stubica. Prvo je izdanje ovoga rječnika izrađeno i objavljeno 2016. Godine, no smatralo se kako tome dijelu nedostaje akcentuacija, stoga je odlučeno nadomjestiti i upotpuniti prvo izdanje, zbog čega je, 2018. godine, objavljeno i drugo izdanje rječnika. Kako bi pobliže dočarala posebnosti i specifičnosti govora svojega kraja, u nastavku donosim mali rječnik kajkavskih riječi koje se ponajviše koriste u ovome mjestu.

3.3. GERMANIZMI U HRVATSKOM JEZIKU I GORNJOSTUBIČKOM KRAJU

Njemački je jezik u Hrvatskoj bio službeni jezik od 1849. do 1860. te su kao posljedica ostali najčešći u kajkavskom narječju. Istražujući kajkavske riječi u svrhu izrade rada, prikupila sam poneke riječi koje se i danas koriste i u gornjostubičkom rječniku. U prilogu navodim riječi koje su ostale najpoznatije u korištenju. Prvo navodim riječ na njemačkom jeziku, zatim standardnom te oblik koji se koristi u gornjostubičkom rječniku.

- **Der Aufhänger, ž., (afinger) - vješalica**
- **Der Anzung, sr., (odijelo) - ajncug**
- **Das Besteck, m., (pribor za jelo) - beštek**
- **Die Farbe, ž., (boja) - farba**
- **Das Herz, sr., (srce) - herc**
- **Die Bluse, ž., (bluza/košulja) - bluza**
- **Der Zecker, m., (košara za kupovinu) - ceker**
- **Der Zug, m. (vlak)- cuk**
- **Der Fleck, ž., (mrlja) - flek**
- **Der Fasching, m. (maskenbal) - fašnik**
- **Frisch, pridjev, svježe - friško**
- **Geldtaschen, mr., novčanik - getašlin**
- **Knapp, pridjev, tijesno – knap**
- **Kosten, glagol, stajati (novčana vrijednost) - koštati**
- **die Leiter, ž., ljestve – lojtre**
- **Der Pinsel, m., kist – penzlin**

- **Die Pension, ž., mirovina** – *penzija*
- **Riemen, m., pojas** – *remen*
- **Rückwärts, prilog, natrag** – *unazad*
- **Das Seil, ž., uže** - *sajla*
- **Sekkieren, brinuti se** – *sekirati se*
- **Der Schalter, m., prekidač** - *šalter*
- **Der Schlappen, ž., papuče** - *šlape*
- **Das Schnitzel, ž., odrezak** - *šniclin*
- **Die Speise, ž., smočnica** - *špajza*
- **Der Wecker, ž., budilica** – *vekerica*

3.4. HUNGARIZMI U HRVATSKOM JEZIKU

Kao što sam već spomenula, u hrvatskom jeziku se također pronalaze posuđene riječi iz drugih mjesta i jezika. Nešto manje se pronalaze hungarizmi, no svakako ih ima. Hungarizmi su "jezična (obično rječnička) pojava mađarskog utjecaja". Iako nisu u potpunosti iste, itekako se pronalaze poneke sličnosti. U prilogu donosim riječi koje se, kao hungarizmi, također koriste i u rječniku gornjostubičkog kraja.

- **Beteg** (*bolest*), gornjostubički rječnik: *betežen*
- **Fiškal** (*odvjetnik*)
- **Oblok** (*prozor*), gornjostubički rječnik: *obluk*
- **Pajdaš** (*drug*), gornjostubički rječnik: *pajdaš*

3.5. MALI RJEČNIK GOVORA GORNJE STUBICE

S obzirom na strane riječi koje su ostavile korijenje u hrvatskom jeziku i kajkavskom narječju te istraživanjem kajkavskih riječi, u prilogu navodim “kratak” rječnik kajkavskih riječi koje se u Gornjoj Stubici koriste.

A

- **AFINGER**, ž. *vješalica za odjeću*

* Dej si obesi kijklju na afinger da k nečemu slič!

- **AJNCUG**, m. *odijelo*

* Jožek je kupil novi ajncug, sigurne se nekam spravlja.

- **AMBRIELA**, ž. *kišobran*

* Denes dešč curi kak ludi, zemi si kišobran kad peš van, da nebuš zmokel.

B

- **BAŽULJ**, m. *grah*

* Najdražeše mi je kad se skuha fini bažul, al ga nišči drugi osim mene neće jesti.

- **BETEŽEN**, pril., *bolestan*

* Čula sam da je sused jake betežen, morali bi ga iti pogledati male.

- **BIELE**, pril., *bijelo*

* Naj kupovati bijele šlape, brže se budu zmazale i neš ih mogel oprati.

- **BREG/BRIEG**, m., *brijeg*

* Imam klijet i gorice tere su na tulikem briegu da jedva speljaš gore.

- **BABICA**, ž., *odrasla ženska osoba (baka)*

* Babica je tak jake zakurila da nije za baviti. Očeš se skuhati nutre kraj peći.

- **BECIKLIN**, *m., bicikl*

* Kam god idem moram iti z beciklinem, koj nebi kupili nekakvi auto koj bi se mogla otpeljati?

- **BEDAK**, *ž., glupan*,

- **BEDASTOĆA**, *ž., gluposti*

* Viš ovoga bedaka kak same bedastoće spodelava z motorem, dok mu se nebu neke dogodile.

- **BOGEC**, *m., siromah*

* Ivek hodi kak nekakvi bogec, em ima podrapane hlače, em je zmazani. Kak da si nema koj za obleči.

- **BEŠTEK**, *m., pribor za jelo*

* Sinek, dej postavi beštek na stol. Gosti nam budu još male došli a nisme još niš pripravile.

- **BUČNICA**, *ž., savijača od sira pomiješana sa bučama*

* Joj mamek, već duge nisi delala bučnicu. Mogla bi ju denes napraviti, tvoja je najbolša.

- **BUŠPICA**, *ž., posuda u koju se u crkvi ubire novac tijekom mise*

* Dej mi neke penz da morem dati za bušpicu, ja nemam niš pri sebe.

C

- **CAJT**, *m., čas, vrijeme*

* V denešnje vrijeme nišči više nema cajta za podružiti se. Si same letiju na sve strane; em vane, em na posel.

- **CAPA**, *ž., šapa*

* Gleč kuliku capu ima ova baba, veću nek ti i ja skup.

- **CEKER**, *m., torba za dućan*

* Moram si kupiti novi ceker, ov mi je već pri kraju.

- **CENDRAV**, *pril. plačljiv*

* Jožek je kak mali bil tak cendrave dijete da to nije bile za poslušati, nikak se nije mogel smiriti.

- **CIFERŠLUS**, *m., zatvarač*

* Strgal mi se cifršlus na radna lača, buš mi to popravila.

- **CIMER**, *m., okićena božićna jelka*

* Cimer nam je ove lete baš dobre ispal, najlepši je do sad.

- **CIPELCUG**, *m., pješice*

* Mi sme, kad sme bili v vaše dobi, sikam išli cipelcug. Denes mladi same čakaju da ih se otpelja.

- **COKATI**, *gl, ljuljati*

* Milek, naj se tak jake cokati, buš opala pak buš si glavu razbila.

- **CUCEK**, *m. pas*

* Pokle ovoga cucka neću više nijenoga. Same je trošek, a nikakve koristi od njega.

- **CUK**, *m. vlak*

* Moram se požureti sav posel napraviti jer bum inače zakesnil na cug.

- **CUKOR**, *m., šećer*

* Jaj ova kava je male prejaka, mislim da si male preveč cukora dela nutre.

- **CVIKERI**, *m. naočale*

* Koj ne očistiš cvikere kad ih nosiš. Saki put ih ostaviš zamazane da se čez njih ne vidi.

Č

- **ČAČA**, *m. otac*

* Pite čaču e misli on denes napraviti koj sam mu rekla? Same tam leži i bulji v televizor.

- **ČAVELJ**, *m., čavao*

* Dej mi zabij gore jen čavelj da si imam kam ambrielu zavesiti.

- **ČETRTEK**, *m., četvrtak*

* Denes je već četrtak, taki bu tjeden prešel a još nisme račune platili.

- **ČMELA**, *ž., pčela*

* Pazi da te ne čmela vpičila, znaš da si alergičen .

- **ČRNE**, *prid. Crno*

* Kak je vane nebe črne, sigruno se bude pljusak spustil.

- **ČRIJEP**, *m., crijep*

* V noći je tak jake puhale da nam je s krova skorem cijeli črijep hitile.

- **ČRLJENE**, *prid. Crveno*

* Paradajz je tak črljeni kak da bi ga s farbu polejal.

- **ČUBA**, *ž., usnica*

* Miške je ščera opal z beciklina i koj si nije mam čubu razbil.

- **ČUŠPAJS**, *m., varivo*

* Ima da zutra nekakvi čušpajs skuhaš, nemrem već ove mese jesti saki dan.

D

– **DENES**, *pril. (vremenski), danas*

* Denes imam tak pune posla koj moram napraviti, pa mislim da nem stigla iti k susede na kavu.

- **DEKLA**, *ž., djevojka*

* Dekle v denešnje vrijeme se mažeju s tu šminku da ih nije za prepoznati.

- **DETI**, *gl., staviti*

* Deni ove na meste, nemre biti po cijele hiže.

- **DEŠČ** - *ž., kiša*

* Dešč se tak spustil, mislim da denes više neme mogli niš vane delati.

- **DELATI** – *gl., raditi*

* Moram po cijele dane delati, inače nebume niš imeli.

- **DOJ** – *zamj. Tko*

* Doj te ne zna, skupe bi te platil!

- **DEVENICE**, *ž., krvavice*

* Za obed bum spekla jen par devenic, tak ih nišči neće jesti.

- **DUHA**, *m., miris*

* Trebale bi cucka oprati! Već ima tak jaku duhu da nije za baviti.

- **DIHATI**, *gl., disati*

* Nos mi je tak jake zaštopan da opće nemrem dihati.

- **DROBEN**, *pridjev, sitan/malen*

* Ov kosten je tak drobni, toga naj niti brati.

- **DRUŽINA**, *ž., ukućani*

* Ja ne znam e doj v selu ima tak veljeku družinu kak imame mi, fala Bogu nek nas ima tak pune.

F

- **FALA**, *gl.pril., hvala*

* Fala Vam lijepa koj ste me pozvali na večerju, nisam se tomu nadal.

- **FALETI**, *gl. Nedostajati*

* Mamek, ova juha ti ni za jesti. Vu nje fali em foli em bibera.

- **FARBA**, *ž., boja*

* Dej pogle ovu puckicu kakvu šaru farbu na lasi ima, to denes više nije normalne.

- **FEJST**, *pril. Jako*

* Zval me Jožek da ga je nešče puknul v auto z nečim, odi glet da nije fejest.

- **FILJA**, ž., *krema u kolačima*

* Zutra imame slavlje, a kolke kolači mi je ostale koj moram filju deti. Ne znam kad bum to se stigla.

- **FLEK**, m., *mrlja*

* Pak kud si se ti valjal, kakve to fleke imaš po majice?

- **FRIŠKE**, prid., *svježe (hrana), hladno vrijeme*

* Rekli su za vjutre da bude jake friške, moraš se dobre oblijeći.

* Kad peš doma z posla, stani na placu pa mi kupi friškoga sireka, bum gibanicu napravila.

- **FRAJ**, prid., *slobodan*

* A si fraj zutra? Bi mi pomogel neke napraviti.

- **FRTALJ**, m. *čtvrtna*

* Mi kad sme bili mlajši, dok sme išli v školu, saki si je zel sendvič v frtaljke kruha i to nam je bile dost za cijeli dan.

- **FRTUN**, m., *pregača*

* Dok kuham, obavezne denem frtun na se, inače bi imela flekuv po cijele majice.

- **FURITI SE**, gl., *ljutiti se*

* Ja ne znam zake se on cijeli dan furi na me, nit sam mu koj rekla niti napravila.

- **FIERUNGI**, m., *zavjese*

* Oprala sam fierunge, vu vešmašine su, dej mi ih donesi da ih obesim na prozo tak koj neju ljudi gledeli v hižu.

- **FROŠTUKELJ**, m., *doručak*

* Koj bume za froštukelj zutra? Bume narezali male špeka i skuhalo kobasov?

G

- **GALENDER**, m., *rukohvat*

* Viš kak su susedi napravili moderni galender, same mi imame još ovak starinski od drijeva.

- **GENUTI SE**, *gl., pokrenuti se*

* Dej se geni već jemput nekam, cijele dane same visiš za tiem mobitelem.

- **GETAŠLIN**, *m., novčanik*

* Da nešče vidi moj getašlin opal bi na rit kad bi videl kak je prazen.

- **GIBANICA**, *ž., savijača*

* Od sih gibanic koj sam spekla, najbolja mi je bila ona z domaćim pekmezem.

- **GIZDAV**, *pridjev, pun sebe*

* Viš Štefekovoga sina kak se gizdave drži. Niti nas ne pozna.

- **GLADEN**, *prid., gladan*

* Moj Jožek čim dojde z škole, mam kriči kak je gladen i koj ima za jesti. Tak ko da nigdar jel nije.

- **GNJOJ**, *m., gnoj*

* Morame denes otpeljati tev gnjoj na njivu, nemam ga kam već hitati.

- **GORICE**, *ž., vinorad*

* Ove lete nam gorice nisu baš uspele. Mislim da bume ih morali poseči i nove zasaditi.

- **GOSTI**, *ž., svadba*

* Ščera **su** nas došli pozivat v još jedne gosti. Druge lete bume same za te morali delati.

- **GRABA**, *ž., jama*

* Da si ti videl kak sam zajekala v grabu dok sam išla z njive. Dobre da si nisem nogu strgala.

- **GRDI**, *prid. Ružan*

* Neću zločesta biti, ali ove koj si oblijekla na se ti tak grde stoji!

- **GRIJES**, *m., griz*

* Za večerju bi mogla grijes skuhati, već ga duge nisme jelji.

- **GRUNT**, *m. imanje, zemlja*

* Na mojem gruntu mi nišče nemre komanduvati!

- **GUJCEK**, *m., svinja*

* Nemame več mesa vu škrinje, trebale bi čim prije jednu gujdu zaklati.

- **GUNJ**, *m., deka*

* Noći nisu više tak tople, bum ja gunj snela i dela na krevet, nek stoji.

H

- **HALJA**, *ž., haljina*

* Buš mi posudila onu halju koj si imela kad sme išli Iveku v gosti?

- **HASNITI**, *gl., raditi*

* Moj dedek makar je betežen i star, stalne mora neke hasniti vune po dvorišću.

- **HERC**, *m., srce*

* Dok sem išla doma s posla, srna mi je skočila pred auto. Tak sem se splašila, score me herc ostavil.

- **HIŽA**, *ž., kuća*

* Kak je da je, mene je moja hiža od sih v selu najlepša!

- **HRAČKATI**, *gl. Pljuvati*

* On kad je betežen, same hračka. Mislim da mu to već v naviku prešle.

- **HITITI**, *gl. Baciti*

* Ovi papijeri stojiju tu već tjeden dan. Je to za hititi ili koj bume s tijem?

- **HUD**, *pridjev, ljut*

* Nekteri dan sem bila tak huda na ove svoje doma. Si bi se same šteli, a nišče niš nebi napravil.

I

– **IGRATI**, *gl. Svirati*

* Moj tatek već duge lijet igra klavijature, neda ih za niš.

- **IMETI**, *gl. Imati*

*Nigdar pri hiži nisme imeli tak pune sega kak imame sad.

- **ISKATI**, *gl. Tražiti*

* Nekam sam dijela getašlin i nikak ga nisem mogla najti. Iskala sam i vu autu i olmaru i nigde ga nije.

J

– **JANJEC**, *m., janje*

*Treba napraviti pune jesti za družinu koj nam dolazi v nedelju. Mislili sme speći janjca i još neke k tomu.

- **JAREK**, *m., nizina*

* Dok ideš nekam cipelcug, v jarek ide lakše nek v brijeg.

- **JEKATI**, *gl. Udarati*

* Ov mali dečec ima tri lijete, a jekne kak da je već odrasli.

- **JOKATI SE**, *gl. Plakati se*

* Ti si se kak dečec stalne jokal, nišče ti se ni smel približiti, a kamoli prijeti.

K

– **KADETI SE**, *gl., dimiti*

* Ščera mi se vešmašina pokvarila. Ž nje se zdimile kak da bi ju nešče vužgal.

- **KAČA**, *ž., zmija*

* Tu je se zarašćene, sigurne ima pune kači nutre.

- **KEFA**, ž., *četka*

- Pogleč kakve su ti cipele, zemi v kupaone kefu i zribaj ih da se svijetliju.

- **KIKLJA**, ž., *haljina*

* Kad si pak kupila tu kiclju? Tu još nisem vidla na tebe.

- **KIPUČI**, *pridj., vreo*

* Pazi da se neš spekel na lonec! Jake je kipuči.

- **KIŠTRA**, ž., *ladica*

* Kištra mi je puna sikkakvih gluposti, morala bi to sčistiti jen dan.

- **KLADIVEC**, *m., čekić*

* Odi predji v garažu i donesi kladivec. Moram zabiti ov čavel na zid da moreme sliku obesiti.

- **KLAJBUS**, *m., penkala/olovka*

* Brže mi najdi klajbus da zapišem koj moram kupiti v dučanu, inače bum zabila.

- **KLETI**, *gl., psovati*

* Križam se kad čujem kak denešnja deca kuneju se po redu. Toga v naše vrijeme nije bile.

- **KLOBAS**, *m., kobasica*

* Kad dojdeš doma, skuhe si klobase. Gore su ti v škrinje.

- **KMICA**, ž., *mrak*

* Strah me hoditi po vane kad je kmica. Same čakam da mi neke skoči na put.

- **KNAP**, *pridj., tijesno*

* Rekli su prijatelji da buju došli prespati. Male bu nam knap, al bume se stisnuli.

- **KORUZA**, ž., *kukuruz*

* Si su već pobrali koruzu, same je naša još v zraku.

- **KOSMATI**, *pridj., dlakav*

* Dej se podbri već jemput, nemreš tak kosmati hoditi po svijetu!

- **KRAGLIN**, *m., ovratnik*

* Odi sim bum ti popravila kraglin na košulje, nikak to nisi namestil.

- **KRIČATI**, *gl., vikati*

* Koj se pri susedu događa, sake male se čuje kak nešče kriči.

- **KRIŽA**, *ž., donji dio leđa*

* Tak me drži v križa. Nije ni čude kakvi posel imam, stalne sam prignuti.

- **KRMENADLIN**, *m., kotlet*

* Krmenadlini su najbolši kad se tek spečeju. Dok stojiju, više nisu tak fini.

- **KURUŽNJAK**, *m., spremnik za kukuruz*

* Ove lete nam kuruzu nije baš uspela. Kuružnjak nebu ni na pol puni.

- **KUPICA**, *ž. čaša*

* Dej mi natoči kupicu vode. Žejen sam ko graba.

L

- **LAČEN**, *pridjev, gladan*

* Koj denes ima za obed? Tak sem lačen, još niš nisem jel.

- **LAD / LADNE**, *pridjev, hlad / hladno*

* Nisu rekli da bude tak ladne vjutre. Zišla sam van i skorem sem se zmrzla.

- **LAJBEK**, *m., prsluk*

* Dej brem lajbek deni na se dok ideš van, dosta je ladne.

- **LAMPA**, *ž., svjetiljka*

* Moram si kupiti novu lampu za sobu, ova mi se strgala.

- **LANDRATI**, *gl., hodati okolo*

* Ja ne znam kak nektere ženske imaju tulike cajta za landrati okol.

- **LANI**, *vrem.pril., prošle godine*

* Sijećam se dok je moja Katica bila mala, tak ko da je bile lani.

- **LASI**, *ž., kosa*

* Moram iti k frizijerke, lasi su mi već do pol riti.

- **LAČE**, *m., hlače*

* Koj ti nemaš nijedne druge lače osim tevih? Stalne jene te iste nosiš.

- **LESA**, *ž., vrata na ogradi*

* Nešče je došel, ideš ti otprijeti lesu il bum ja?

- **LETE**, *ž., godina; s., ljeto*

* Lete prejde začas, taki bu i druge došle.

* Veliju da bu ove lete još bolje vruče nek je bile lani.

- **LIEPE**, *pridjev, lijepo*

* Sigde je liepe, ali doma je najliepše.

- **LUKNJA**, *ž., rupa*

* Dej mi donesi drugu kantu za koruzu, ova ima veljeku luknju.

- **LOKATI**, *gl., piti neumjereno*

* Kad god nekam ideme, ti moraš same lokati. Misliš da je to liepe za videti.

- **LOJTRA**, *ž., ljestve*

* Ove jabuke su male previsoke, moram zeti lojtru da dojdem do njih.

M

- **MATI**, *ž., majka*

* Moja mati je najbolša na cijelem svijetu.

- **MAM**, *vrem.pril., odmah*

* Idem same prejt v dućan, mam se vrnem.

- **MARŠLIN**, *m., mašna*

* Naj me srditi jer bum ti vuha v maršlin zvezala.

- **MAČKAR**, *m., zamaskirana osoba za Fašnik*

* Ove lete je slabe mačkaruv došle.

- **MEGLA**, *ž., magla*

* Denes vjutre nisem vidla prst pred nosom kulika meгла je bila.

- **MEJA**, *ž., međa, granica*

* Naši susedi nigdar ne znaju de je meja na njiva. Stalne prejdeju prek našega.

- **MEKLA**, *ž., metla*

* Hiža je kak da si v štalu došel. Zemi meklu i pometi pode!

- **MELJA**, *ž., brašno*

* Sipaj mi još male melje v zdelu da zamijesim kruh.

- **MESARA**, *ž., kolinje*

* Trebali bi ov tjeden napraviti mesaru, dok još nije tak vruče vane.

- **MIŠAFLJIN**, *m., lopatica za smeće*

* Dela sam smetje na jen kup, al sam zabila zeti mišaflijin da poberem.

- **MLADINA**, *ž., perad*

* Več je kesne, odi zapri mladinu da ne lesica došla i odnesla.

- **MLAKA**, *ž., lokva*

* Naj skakati po ti lokvami, sega buš moker!

- **MORTI, MRTI**, *pril. Možda*

* Morti bum stigla zutra još i na njivu iti če bu liepe vrijeme.

- **MRZLE**, *pridj. Hladno*

* Ruke su ti mrzle ko led, brže ih deni na radiator nek ti se stopiju.

- **MUSTAČI**, *m., brkovi*

* Ja te nemrem gledeti više s temi mustači. Odi i odreži to.

N

- **NABADATI**, *gl. Oprezno hodati u potpeticama*

* A koj obuvaš tak visoke cipele kad ne znaš hoditi vu nji, viš da same nabadaš.

- **NAFRKATI**, *gl. Nakovrčati*

* Mislim da nem išla k frizijerke na frizuru. Doma bum si sama nafrkala lasi.

- **NAJTI**, *gl. naći*

* Prosim te, dej mi pomogni najti naočali. Bež njih niš ne vidim.

- **NAJŽE**, *m., tavan*

* Najže nam je spremište za se koj nam više ne treba.

- **NAKLE**, *pril. Na podu*

* Deca kad su mala, same bi štela nakle biti.

- **NAPOJ**, *m., hrana za svinje*

* Gujceki buju veseli denes, viš kulke je napoja.

- **NIGDAR**, *pril. Nikad*

* Nigdar ni tak bilo da ni nekak bilo.

- **NOVET**, *m., nokat*

* Moji novti su katastrofa. Morala bi si kupiti nekakvoga laka da ih pofarbam, možda bi lepše zgledali.

NJ

- **NJIHALJKA**, *ž., ljuljačka*

* Kad bum imela vnuke, kupila im budem njihaljke da se imaju de igrati.

- **NJIHATI SE**, *gl. Ljuljati se*

* Makar sem več veljeki, još furt se volim njihati na njihaljke.

- **NJIVA**, *ž., oranica*

* Njive su nam pune sega, od kuruze do žitka.

O

- **OBED**, *m., ručak*

* Koj bume zutra za obed?

- **OBLIEČI SE**, *gl., obući se*

* Viš kulke je vur, još se nisi oblijekel?

- **OBUJTI**, *gl. Obuti se*

* Dobre pa koj ti nemaš niš za obujti, zake bosa hodiš?

- **OF**, *zamj. Ovaj*

* Jedva čakam da of dan prejde.

- **OGENJ**, *ž., vatra*

* Dej zakuri ogenj, v hiže je tak ladne.

- **OBLUK**, *m., prozor*

* V sobe je tak zagušljive, dej otpri obluk nek se zljufta male.

- **OBLIZEKI**, *m., fine poslastice*

* Vi denešnja deca ste navčeni same na oblizeke.

- **OPRAVILE**, *m., odjeća*

* Imaš opravila da ne znaš kam bi z njim, a same kukaš da si nemaš koj obliječi!

- **OREHNJAČA**, *ž., kolač od tijesta s kvascem i orasima*

* Orehnjača mi je najbolši kolač od orehov, pogotove kad ju babica speče.

- **OTPIRATI**, *gl. Otvarati*

* Pes je v hiže, otpri vrata nek ide vun.

- **OLMAR**, *m., ormar*

* Olmari su puni oprave, nemaš kam više koj deti.

P

- **PAJDAŠ**, *m., prijatelj*

* Ovakve pajdaše nema nišče kak imam ja.

- **PAK**, *pril. Opet*

* Pak same ležiš, nebi se male posla prijel.

- **PAS**, *m., struk, pojas*

* Dej mi zaveži ovu špagu oko pasa, da vidim kulike trebam skratiti.

- **PEHARČEK**, *m., vrč za vino*

* Ljudi su ti žejni. Dej donesi peharček vina i potoči.

- **PEKEL**, *m., pakao*

* Koj si tak zakurila, vruće je kak v peklu.

- **PEKMEZAST**, *pridj. Osjetljiv*

* Susedov Ivek je tak pekmezasti, nesmeš mu prst pred nosom pokazati već cmizdri.

- **PELJATI (SE)**, *gl. Voziti (se)*

* Viš, sad da imame auto na ogradu liepe bi se otpeljali.

- **PELNICA**, *ž., podrum*

* Treba ov krumpijer v palnicu pospraviti, zmokel bude tu vane.

- **PENEZI**, *m., novac*

* Niš mi ne diši, kak mi dišiju penezi!

- **PENZIJA**, ž., *mirovina*

* Duo zna kakvu bum penziju imela. Sake lete je se menjša.

- **PERUŠINA**, ž., *komušina kukuruza*

* Koj si perušinu tu nakla metal, mogel si hititi na gnoj.

- **PES**, m., *pas*

* Ov pes cijele noći laje kak da je ponorel, niš se nemrem naspati.

- **PICEK**, m., *pilić*

* Denes bum morti male zakesnila doma, naj zabiti nahraniti piceke!

- **PIJAČA**, ž. *piće*

* Ivek zutra ima rođendan, sigurne bu zval na nekakvu pijaču.

- **PINKALA**, ž., *kemijska olovka*

* Zgubila sem najdražešu pinkalu, nigde ju nemrem najti.

- **PLEH**, m., *lim*

* Za obed moreš same mese deti v pleh i deti ga peć.

- **PLEČA**, ž. *leđa*

* Dej me male zmasijere, znaš kak me pleča boliju.

- **POČINUTI**, gl., *odmoriti*

* Denes sme bormec dosta napravili, mislim da sme zavrijedili male si počinuti.

- **POPEVKA**, ž., *pjesma*

* Tam pri susedu se čuje popevka. Ideme glet koj se slavi?

- **POSTELJA**, m., *krevet*

* Cijeli dan si doma, koj si nisi mogel barem postelju popraviti?

- **POBIELITI**, gl., *okrečiti*

* Viš kakvi masni fleki su po zidu. Trebale bi dogovoriti i pobieliti.

- **POTREFITI SE**, *gl. Slučajno se dogoditi*

* Saki put kad idem v dučan moram čakati v redu. Denes se baš potrefile koj sam došla dok nije bile nikoga.

- **POVEDATI**, *gl. Reći*

* Rekla je strina da mi mora neke povedati, al nije mogla kad je bile pune ljude kre nas.

- **PODRAPAN**, *pridj. Poderan*

* Te lače imaš već 10 lijet. Viš da su već podrapane i još ih nesiš, tak kak da nemaš koj druge obliječi.

- **POHANEC**, *m., komad pohanog mesa*

* Mogli bi v nedelju za obed male pohancov napraviti, nisme već duge.

- **POJMICA**, *ž., tavica*

* Kad buš pekla mese, zemi onu pojmicu koj se lake očisti.

- **POLEHKE, POMALU** *pril. Polako*

* Ja sem stalne našem Jožeku govorila da se mora polehke peljati. Nigdar me ni poslušal i viš koj se dogodile; sad je auto liepe strupani vane.

- **POLEK**, *pril, pored/pokraj*

* Susedov mali Marke je opal čez štijsenge. Veliju da su si bili polek kad se to dogodile i nišče nije pazil na njega.

- **POP**, *m., svećenik*

* Znaš morti teri bu pop došel k nam na blagoslov? Čula sam da je nekakvi novi došel v našu cijerkvu.

- **POTEPATI**, *gl., upropastiti*

* Ak nečeš jesti to koj se priredile, naj ni potepati.

- **PRISKRIBETI**, *gl. Privrijediti, steći*

* Da mi ne priskrbime se, naši doma nebi niš imeli.

- **PUCA**, *ž., djevojka*

* Vidla sam susedovu Šteficu v selu. Borme je prava puca zrasla.

R

- **RACA**, ž. *patka*

* Morali bi jen dan racu speči. Imame ih punu škrinju, a opće ih ne ijeme.

- **RAJNGLEK**, m., *lonac*

* Koj si tev mali rajngliček zela, ti bu stal sve vu njega?

- **RAJŠE**, pril. *Radije*

* Tebe imam rajše nek cijeli svijet.

- **RAMUNIKA**, ž., *harmonika*

* Pri nam su fešte najbolše kad tatek ramuniku prime v ruke.

- **RAZMETI**, gl., *razumijeti*

* A ti razmeš kad ti se neke veli da naprviš ili se same tak pretvaraš?

- **REPETE**, pril., *ponovno, još*

* V škole tak fine kuhaju, saki dan idem par put po repete

- **RESCARTATI**, gl. *Razmaziti*

* Denešnju decu se tak rescarta već od malih nog. V naše vrijeme se nije imele vremena zate.

- **REŠT**, m., *zatvor*

* Nigdar nesmeš niš krasti inače buš završil v reštu.

- **RESRDITI SE**, gl., *razljutiti se*

* Denes su me moji doma tak resrdili. Kraj tulike posla, same im jeziki delaju.

- **RIKVERC**, prilg. *Natrag*

* V autoškole mi je navijek najveći problem bil parkirati v rikverc. Sad mi to ide ko z šale.

- **RIJEVATI (se)**, gl. *Gurati se*

* Viš kulka je gužva tam v redu, nejdeme se i mi još rijeivat.

- **RINGIŠPILJ**, m., *vrtuljak*

* Koj se same vrtiš tud po sobe, kak da si na ringišpilju.

- **RIT**, *ž., stražnjica*

* Vidla sam denes Maru v dučanu, bormec je lijepe vgojila. Kulku same rit ima.

- **RUBEC**, *ž., marama*

* Mogli bi babice novi rubec kupiti za rođendan, ovi si su je već stari i pohabani.

- **RUBAČA**, *ž., košulja*

* Taki bume morali iti, moram si još rubalu spijegljati.

- **RUPČEK**, *ž., maramica*

* Dej zemi rupčeka za saki slučaj, če bu nekomu nos curel.

- **RUŽITI**, *gl., lupati*

* Ovu noć je veter tak jake ružil z granami po obluku, mislila sem da bude ga zdrobile.

- **ROŽĐE**, *m. ostaci vinove loze nakon rezanja*

* Rekel je dedek da bi trebale vu trsje iti rožđe pobrati.

- **RUŽĐITI**, *gl., runjiti kukuruz*

* V bačve nema više niš kuruze za svinje. Trebali bi jen dan napraviti akciju i zružditi kuruzu z kuružnjaka.

S

- **SAJE**, *ž., čađa*

* Pod hitne se morame riješiti ovoga šporeta. Dek zakurime, cijela hiža je v saja.

- **SCATI**, *gl., mokriti*

* Če trebaš odi scat, tak da moreme krenuti. Navijek se same tebe čaka.

- **SEKIRA**, *ž., sjekira*

* Zemi sekiru i odi skalaj male drv da moreme potkuriti, nekak je hladne.

- **SEJAČA**, *ž., stroj za sijanje kukuruza*

* Zval je sused Joža da bi si došel po sejaču, bi išel posejati kuruzu.

- **SENJATI**, *gl. Sanjati*

* Ovu noć sem senjala jen grdi san, al se nemrem zmisliti koj je točne bile.

- **SEMEN**, *m., sajam*

* V sobotu se bume raneše stali pak bume prešli na semen.

- **SESTI**, *gl. Sjesti*

* Cieli dan stojíš na noga, odi si male sedni sim pak si počini.

- **SFUCAN**, *pridjev, iznošen*

* Dej hiti tu rubaču, več ti je sega sfucana kulke ju nosiš.

- **SKALATI**, *gl., iscijepati drva*

* Morame se prijeti posla i skalati ov kup drv jer inače ne znam kad bume to stigli prije zime.

- **SKLADATI**, *gl., istovarivati kola*

* Došli su težaki z šume. Ideju prve skladati drva pak buju došli na obed.

- **SKOSMAN**, *pridjev, raščupan*

* Ti nemaš doma nikakvoga češlja? Dej se pogle kak si skosman.

- **SMETJE**, *sr., smeće*

* Zutra smetlari ideju, da neme zabili odnesti smetje van vu kantu.

- **SNEHA**, *ž., snaha*

* Ifkica je prava sneha. Da bi riječ rekla!

Š

- **ŠAJBA**, *ž., staklo*

* Ovu noč su nekteri mangupi noreli tud i koj mi nisu potrli šajbu na autu.

- **ŠALATA**, *ž. salata*

* Prejdi na vrt i donesi jednu glavicu zelene šalate. Bum napravila k mesu za obed.

- **ŠČERA**, *pril., jučer*

* Ščera sem bila naručena k zubaru, a ja sam skroz pozabila ne te. Denes sem tek skužila.

- **ŠČRBA**, *M., pokvaren zub*

* Pod hitne se moram naručiti k zubaru. Imam same ščrbe v zubi.

- **ŠKORNJI**, *ž., gumene čizme*

* Nemreš vu tem iti na njivu. Se je mokre i v blatu, deni si one črne škornje.

- **ŠKRNECLIN**, *m., papirnata vrećica za stvari*

* Koj to nosiš po ruka. Koj ti nisu nikakvoga škrneclina dali v dučanu?

- **ŠKRLJAK**, *m., šešir*

* Viš kak se dedek gizdave drži. Kupil je novuga škrljaka i sad si je važen.

- **ŠLIFER**, *ž., navlaka za poplun*

* Denes moram šlifer na krevetu presliječi i deti čistoga, več duge stoji.

- **ŠPANCIR**, *ž., šetnja*

* Dek se vrnem z njive, bume prešli male na špancir. Ne pamtim kad sme zadnji put išli.

- **ŠPANCIRATI SE**, *gl.,šetati se*

* Ja se tak volim špancirati, al' koj kad nišče neče z menu iti.

- **ŠPORET**, *m., štednjak*

* Najfineša je domača juhica dek se na starinskemu šporetu skuha.

- **ŠPIGELJ**, *sr., ogledalo*

* Dek se pogledam v špigelj, točne se splašim kak zgledam. Moram se i ja male srediti.

- **ŠTIJENGE**, *ž., stepenice*

* Jurek dok je bil mali, opal je čez štijenge. I den denes se vidiju posljedice.

- **ŠTALA**, *ž., staja*

* Suseda Bara, čim doje, cileu štalu mora spregledati. Tak kak da neke skrivame nutre. Več mi na živce ide s tijem.

- **ŠTUMFI**, *ž., čarape*

* Ove štumfe sem dobila za Božić. Tak su topli i mefki da ti nemrem opisati.

T

- **TANIJER**, *m., tanjur*

* Deni mi juhe hladit, al' naj z vrhem puni tanijer nametati.

- **TANCATI**, *gl., plesati*

* Druge lete imame pune gosti. Moram Iveka navčiti tancati do tad.

- **TERI/TERA**, *zamj., koji/koja*

* Teri je bedak ove rasipal tud da nemreš ni prejeti.

- **TORK**, *pril. Utorak*

* V tork sem se dogovoril z pajdaši da bume prešli na pijaču, tak da name najte računati.

- **TRAMNIK**, *ž., livada*

* Joj kak je tramnik zarasel, već ga nije ni videti. Koj nebi sel v traktor i išel to pokositi.

- **TRNAC**, *m., voćnjak*

* Trnac nam je poluprazni. Bume kupili par vočkic koj bume deli, nek rasteju.

- **TRSJE**, *m., vinograd*

* Trsje nam ove lete nije tak rodne kak lani. Ne znam koj bume napravili s tijem.

V

- **VANJKUŠ**, *m., jastuk*

* Vanjkuši su negdar bili kvalitetneši nek su sad. Zate jer su bili od perja.

- **VERANDA**, *ž., terasa*

* V sobotu dek peme na semen, moram si kupiti nekakve rojžice tu za verandu. Točne mi fali neke.

- **VETER**, *m., vjetar*

* Je pri vam veter jake puhal ovu noć? Pri nam je se raznosile po dvorišču.

- **VNUK**, *m., unuk*

* Nema mi lepšega nek dek mi vnuki dojdeju k mene.

- **V, VU**, *pril. U*

* Iskal si getašlin? Bil ti j v olmaru v lača.

- **VUDRITI SE**, *gl., udariti se*

* Tak sem se vudrila v glavu dek sem čistila, da sem se zvijezdice vidla.

- **VUGOREK**, *m., krastavac*

* Idem na njivu vugorke pobrati, bum ih namočila kesneše.

- **VUGNUTI (SE)**, *gl., pomaknuti se*

* Ova Ivekova sneha dek ide z autem nebu se male vugnula v stran ni za niš.

- **VURA**, *m., sat*

* Vura nam je stala. Treba videti e su baterije ili je vkrepara skroz.

- **VUZEM**, *m., Uskrs*

* Za Vuzem bume racu i purana pekli. Te su takvi običaji.

- **VUŽGATI**, *gl., upaliti*

* Ove se stare smetje i nameštaj koj nam ne treba bume pribrali i na jednom kupu vužgali.

Z

- **ZABUNDATI SE**, *gl. Utopliti se*

* Koj si se tak zabundala, pak nije vane minus deset.

- **ZABUŠITI SE**, *gl. Zaletjeti se*

* Nemreš verovati. Denes sem se neke zamislila i tak sem brže se žurela i hodila dok se nisem zabušila v zid. Mam mi je fučka na čelu zrasla.

- **ZACOPRATI**, *gl. Začarati*

* Pri nam kak da nas je nešče zacopral. Saki čas se neke grdoga dogodi.

- **ZADIŠATI**, *gl. Zamirisati*

* Prijek van su zadišale palačinke koj mamica peče.

- **ZAJEC**, *m., zec*

* Kakve sem zajce vidla denes na semnu. Točne bi si kupila jenoga za hraniti.

- **ZAMETAN**, *pridj., u neredu*

* Najavili su se stric i strina da buju došli, a hiža nam je tak zametana da bolje nemre biti.

- **ZAMUSAN**, *pridj. Prljav*

* Vidim jel si sladoled. Seg a si zamusan, mogel si se barem oprati.

- **ZBAVITI**, *gl. Izdržati*

* Jedva sem zbavila da nikomu ne velim koj sem čula.

- **ZBUDITI SE**, *gl. Probuditi se*

* Kak bi on koj napravil, tek se vu pol dan zbudi i zdigne z kreveta. Katastrofa!

- **ZDENEĆ**, *m., bunar*

* Ova voda v zdencu više ni dobra za piti. Seg a je zmazana i puna smetja.

- **ZETI**, *gl. Uzeti*

* A si moreš sam zeti koj očeš. Nem te ja služila zana vijek.

- **ZET**, *gl., kćerin muž*

* Boljuga zeta nej našla ni da sem ga svijeću iskala!

- **ZIJATI**, *gl. Derati se*

* A moraš tak zijati? Pak čujeme te i da polehke veliš.

- **ZIMICA**, *ž., grožnja*

* Mislim da bum betežen. Nekak me zimica trese.

- **ZLEJATI**, *gl. Izliti*

* Moreš zlejati ovu vodu. Tak već duge stoji a nišče ju ne koristi.

- **ZLEFKA**, *m., starinski kolač od kukuruznog brašna koji se samo izlije u lim*

* Znaš čega sem se setila. Već duge nisme zlefku delali, buš napravila za večerju.

- **ZLUPITI**, *gl. Oljuštiti*

* Dej pričake male, imam još kanticu bažulja za zlupiti, pak onda peme.

- **ZMOKNUTI**, *gl., pokisnuti*

* Seg a sem zmokla denes. Pak nisu rekli da bu dešč curel; da jesu, bi si zel ambrijelu.

- **ZUBAČE**, *ž., grablje*

* Tata pe flaksati po času. Ti zemi zubače i za njim pregrni travu na kup.

Ž

- **ŽEJEN**, *pridj., žedan*

* Imaš koj za piti, žejen sem kak graba.

- **ŽENITI SE**, *gl., vjenčati se*

* Čula sem v selu da se susedova Katica ženi. Ne znam ej bi to bile istina.

- **ŽEP**, *m., džep*

* Babica mi je davala peneze. Nisem štel zeti, al' mi je same v žep porinula.

- **ŽGANCI**, *ž., palenta*

* Nigdar nisem žgance voljela jesti. Opče nikakvoga okusa nemaju.

- **ŽIVINA**, *ž., naziv za domaće životinje*

* Če se nem prije vrnula, dej zatpri živinu.

- **ŽMEFKE**, *pril. Teško*

* Te ti je žmefke za nositi, ostavi buju to muži znosili na najže.

- **ŽNIRANCI**, *m., vezice*

* Kuliki si je i još si ne znaš žnirance na cipela zavazati.

- **ŽUFKE**, *pridj. Gorko*

* Bormec si praf žufku kavu skuhala. Očeš da mi herc stane.

ZAKLJUČAK

Općina Gornja Stubica mala je općina površine 50 km², koja se smjestila ispod obronaka park - šume Medvednica te se prostire s južnim rubom Krapinsko – zagorske županije. Uz sebe veže i 20-ak manjih sela, pri čemu, prema zadnjim podacima stanovništva iz 2021. godine, broji 4622 stanovnika. Poznata je po raznim znamenitostima bitnih za prošlost te osobama koje su je učinile ponosnom. Najviše je poznata po Gupčevoj lipi koja se smjestila tik uz Crkvu svetog Jurja. Osim navedenog, mnogi je pamte i prepoznaju po Matiji Gupcu te spomeniku napravljenom u njegovu čast. Odmah iza spomenika nalazi se dvorac Oršić te Muzej seljačkih buna, koji se u njemu smjestio, a koji je postao destinacija koju posjećuje velik broj ljudi; bilo tijekom ljetnih mjeseci i događanja ili pak usput kao izlet.

Gornja se Stubica ipak vrlo malo spominje kao mjesto te često ljudi ni ne znaju gdje se nalazi. Osim toga što je dio mojeg djetinjstva i mjesto u kojem sam odrasla, smatram kako je bitno dati joj veliku važnost, ne samo zbog znamenitosti i osoba koje je obilježila, već i samog govora. Svako mjesto specifično je po govoru koje ga obilježava, tako je i Gornja Stubica vrlo ponosna na svoj kajkavski govor, naglasak, rječnik i način izgovora riječi. Iako ne toliko često, govor kajkavskim narječjem još se uvijek može čuti u ovome mjestu. Starije stanovništvo često niti nije upoznato sa standardnim hrvatskim jezikom, pa ga ni ne koriste; zbog čega nastoje, i svojim mlađim populacijama, prenijeti dio onoga što su sačuvali – kajkavsko narječje i govor. Nažalost, možda se neće još dugo koristiti i čuti, ali svakako ga se ne smije niti zaboraviti. Važno je njegovati svoju tradiciju jer je ona dio naših života i nas samih. Prema navedenom, smatram da je ovaj rad, jedan od načina kojim se daje važnost očuvanju tradicije i govora ovoga kraja.

4. LITERATURA

Mali rječnik kajkavskoga govora stubičkog kraja – Božica Brkan (bozicabrkan.com)

1. *Osnovna škola Donja Stubica, 2023., Mali rječnik kajkavskoga govora stubičkoga kraja 3. izdanje, Donja Stubica*
2. *Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje; Hrvatska narječja, [Hrvatska narječja - JEZIK.HRvatski](#)*
3. *Šćitaroci Obad M., 1991. (1. izdanje), 1993. (2. izdanje), 2005. (3. izdanje)., Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb, Školska knjiga*
4. *Udruga Kajkaviana, 2022.-2023., Kajkavski rječnik (kajkavskirjecnik.com)*
5. *Lukežić I., 2012., Zajednička povijest kajkavskih narječja; Fonologija, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada*
6. *Gornja Stubica | Vodiči na Putovnica.net*
7. *Puškar K., Tragom njemačko - mađarsko - hrvatskih jezičnih dodira: problematika jezika posrednika, 2010., [101435 \(srce.hr\)](#)*
8. *Zagorsko-međimurski dijalekt – Wikipedija (wikipedia.org)*
9. *Mali rječnik kajkavskoga govora stubičkog kraja – Božica Brkan (bozicabrkan.com)*

